

De koeien van de Ierse melkveehouder John Murphy produceren op een rantsoen van louter gras en 700 kilo brok per koe per jaar ruim 6400 kg melk

Gewoon goed graslandmanagement

Net als veel andere Ierse veehouders maakt John Murphy gebruik van een grasgevoerd systeem. De koeien kalven af vanaf januari, zodat in het tien maanden durende weideseizoen de piek in melkproductie samenvalt met de piekgroei van het gras.

tekst **Diane Versteeg**

Op het moment dat hij over gras begint, beginnen de ogen van John Murphy (49) te glimmen. Vol vuur vertelt hij over het belang van goed graslandmanagement, de kern van zijn bedrijf. Net zoals veel andere bedrijven in

Ierland kalft zijn veestapel alleen in het voorjaar af en staat rond de kerst de gehele veestapel droog. Op 25 januari kalft de eerste koe af, op dit moment melkt hij 35 van de in totaal 160 koeien op zijn bedrijf. 'Als het gras begint te groeien,

gaan de koeien naar buiten. Het is veel goedkoper om ze zelf hun ruwvoer bij elkaar te laten vreten', zegt de veehouder aan de keukentafel van de bungalow, die een eindje van de boerderij af ligt.

'Magic day'

Murphy's bedrijf ligt in Dripsey, een plaats in de omgeving van Cork in het zuiden van Ierland. Het vochtige en zachte klimaat biedt ideale omstandigheden voor gras. Het weideseizoen duurt zo'n tien maanden, van februari tot en met november lopen de koeien buiten. Omdat de koeien vanaf januari afkalven, valt de piek in melkproductie samen met de piekgroei van het grasland.

Om de laatste koeien te bevruchten loopt een vleesstier mee in het koppel

John Murphy

Samen met zijn vrouw Sandra heeft John Murphy een bedrijf met 160 melkkoeien in Ierland. Uitgekiend graslandmanagement is de basis voor zijn bedrijf.

Aantal koeien:	160
Melkproductie:	6400 3,80 3,44
Hoeveelheid land:	100 hectare
Waarvan gras:	40 hectare rond bedrijf

Alleen in de 2x22-stands melkstal krijgen de koeien krachtvoer

‘Ergens tussen 5 en 15 april valt “magic day”: vanaf die dag groeit het gras net zo snel – of sneller – dan de koeien kunnen vreten’, zo vertelt Murphy enthousiast. Vooral vanaf dat moment luistert het graslandmanagement nauw, omdat de hergroei beschermd moet worden. Groeit het gras sneller dan de koeien kunnen vreten, dan maait de veehouder het teveel aan gras en wordt het ingekuuld of in balen geperst.

‘Het jonge malse gras vinden de koeien erg smakelijk, maar de grasplant haalt uit deze jonge scheuten juist de kracht en de energie om door te groeien’, aldus de veehouder. ‘En de oudere planten laten de koeien staan. Die lange scheuten groeien weer te ver door en verliezen voederwaarde.’

Voor optimaal graslandmanagement maakt Murphy gebruik van de zoge-

noemde ‘grass wedge’. De 37,4 hectare grasland die rondom de boerderij met 2x22-stands swingovermelkstal ligt, is verdeeld in achttien percelen. Van elk perceel is de hoeveelheid droge stof per hectare in kaart gebracht.

Elke week grashoogte meten

Tijdens de piekgroei meet Murphy de grashoogte elke week. Op basis van deze gegevens weet hij in welk perceel de koeien moeten gaan grazen om voldoende voer op te nemen. Hij verwacht – afhankelijk van de weersomstandigheden – niet eerder dan halverwege februari de koeien de wei in te sturen. Op dit moment staat er 750 kilogram droge stof per hectare, maar dat is niet genoeg voor de koeien. ‘Voordat de koeien er ingaan, moet er minimaal 1400 kilogram droge stof per hectare beschikbaar zijn. Ze

Video

In de Veeteelt-app en op [Veeteelt.nl](https://veeteelt.nl) vertelt John Murphy zelf over gras

moeten het helemaal leeg maken: aan het eind van de beweiding mag er nog 100 kilogram over zijn.’ Dit is goed zichtbaar in het laatste perceel waar de koeien voor het laatst vraten. Dat is amper verontreinigd door mest – de mest is zeer dun vanwege het natte grasantsoen – en daarnaast tot de zode uitgevreten.

Naast de hoeveelheid droge stof zijn de kengetallen ‘stocking rate’ (veebezetting, het aantal koeien per hectare) en de

De stal voor de kalveren werd gebouwd in 1992

De stierkalfjes blijven op het bedrijf en gaan na 1,5 jaar naar de mester

gewenste rotatie (het aantal dagen waarbinnen de koeien alle percelen moeten hebben gehad) bepalend voor de invulling van de 'grass wedge'. Met 160 koeien zit Murphy op een veebezetting van 4,3 koeien per hectare grasland.

Naast het grasland rond het bedrijf ligt er nog zestig hectare grond op afstand, in gebruik voor het weiden van jongvee en voor het inkuilen van gras. Met deze grond erbij voldoet hij aan de Ierse voorwaarden voor derogatie, waarbij er niet meer dan 2,5 grootvee-eenheden per hectare mogen zijn.

Maar drie uur in dezelfde weide

In het hoogseizoen moeten de koeien in twintig dagen alle percelen hebben gehad, in het voor- en najaar doen de koeien er dertig tot vijfendertig dagen over om over alle percelen te roteren. 'Overigens zijn ook de weersomstandigheden hierbij bepalend', legt hij uit. De koeien krijgen zes tot 48 uur de tijd om een perceel uit te grazen. 'Bij zeer natte omstandigheden wil ik ze ook nog wel eens maar drie uur in hetzelfde weideperceel laten', vertelt hij. 'Bij zeer droge omstandigheden kunnen ze wel tot 48 uur in hetzelfde perceel blijven. Maar ook hierbij geldt: alles in relatie tot het seizoen en de groeisnelheid.'

Inmiddels heeft Murphy zelf veel ervaring opgedaan met het inschatten van de hoeveelheid beschikbare droge stof. Turend over zijn graspercelen schat hij in hoe lang de koeien nog in het huidige perceel mogen staan, om vervolgens te wijzen op het perceel dat in aanmerking

komt om te beweiden. Misschien maait hij het perceel nog uit voordat de koeien er opnieuw ingaan. Aan melkveehouders die willen gaan weiden, raadt hij aan om te investeren in een graslandhoogtemeter. 'Alleen als je weet hoe hard het gras groeit, kun je goed managen', zo vertelt hij.

370 dagen tussenkalftijd

Met een volledig grasgevoerd systeem – in de melkstal wordt krachtvoer bijgevoerd, in totaal 700 kilogram per dier per jaar – haalt Murphy een gemiddelde jaarproductie van 6400 kg melk, zo'n 1000 kg melk meer dan het Ierse gemiddelde. 'Een productie van 10.000 kg per jaar, zoals jullie dat in Nederland kennen, is binnen het Ierse systeem niet realistisch', zo legt de veehouder uit. 'Onze koeien moeten het doen met een simpel rantsoen, ze moeten de weersomstandigheden en het heuvellandschap goed aankunnen en erg vruchtbaar zijn', zo somt hij op.

Stieren die hij voor ki gebruikt, zijn van het Brits-Friese ras of holsteinstieren waarvan dochters in Ierland aan de melk zijn. Hij selecteert op positieve vet- en eiwitgehalten, een goede gezondheid en vruchtbaarheid en daarnaast een kleine plus in de melkgift. Hij insemineert vanaf 20 april tot en met 1 juni zelf, daarna gaat een vleesstier het koppel in om de overgebleven koeien te bevruchten. De gerealiseerde tussenkalftijd is 370 dagen. 'Het moment van afkalven is bepalend of een koe op dit bedrijf blijft of dat ze weggaat', zo vertelt hij. 'Alle dieren

moeten in het voorjaar afkalven, uiterlijk begin april. Als ze later afkalven, halen ze pas later in het jaar de piekproductie. Die valt dan niet samen met het moment dat ze het meeste gras van de hectare kunnen halen.'

Vierde generatie

Murphy is de vierde generatie op het bedrijf. In 1961 waren er nog 50 koeien, in 1994 was het bedrijf gegroeid naar 70 koeien en vanwege de overname van het bedrijf van zijn oom kon Murphy groeien naar 160 koeien. Murphy's vrouw Sandra heeft een baan buiten de deur en werkt als docent op een school. Van zijn drie dochters, Aobhinn, Órla en Leah, lijkt de jongste al net zo besmet met het grasvirus als haar vader. 'Maar of ze verder gaat met dit bedrijf moeten we maar afwachten.'

De melkprijs ligt in Ierland meestal iets lager dan in de rest van Europa, op dit moment ligt de melkprijs op 30,5 cent per liter op basis van 3,6 procent vet en 3,3 procent eiwit. 'De meeste Ierse melk gaat in grondstoffen, "commodities", zoals boter, kaas en mageremelkpoeder. Deze worden verhandeld op de wereldmarkt en dat bepaalt onze melkprijs', legt hij uit. Nog maar recent weten de zuivelcoöperaties een meerwaarde te realiseren door babymelk te produceren en zo de prijsvolatiliteit beter in de hand weten te houden. 'Het is voor ons een geluk dat het gras hier zo onbeperkt wil groeien. Daardoor kunnen we de kostprijs laag houden, maar dat vraagt wel om uitgekiend management.'

De rechtse stal werd gebouwd in 1998 en biedt ruimte aan de melkstal en de ligboxen

